

Numărul 19

Oradea-mare 9/22 maiu 1904.

Anul XL

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$, de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

S o n e t.

*Spre valea unde șopotesc izvoare,
Încet coboară sprintenele fete;
Iar vântul care li se joacă 'n plete,
Cu ele par' că ar voi să zboare.*

*S'a 'nvestmântat natura 'n serbătoare.
Flăcăiii le așteaptă strinși în cete;
Cuprinși de dorul veseliei bețe,
Le iau la hora veselă sub soare.*

*Încep arcușuri a cântă pe strune
Balade vechi și cântece străbune,
Întreaga lume lor li e robită.*

*Și 'n jurul lor e-atâta veselie,
În ochii lor atâta poezie:
O tinereță pururi fericită!*

Alexandru A. Naum.

Î n t i i u l v e r s.

Ziceau că-i poet.
Rideau de el vecinii, prietinii îl ținuseră ne-
bun, profesorii nepricepători de artă îi recomandau
călduros să părăsească școala, „să apuce sapa și să
ajute la munca de ogor“.

Și el a disperat.

Aruncă hârțiile, semănate cu lumina sa sufle-
tească, aruncă versurile în colțul cel mai prăvos al
odăii mucegăioase...

Și a plâns.

A plâns cu lacrimi fierbinți, precum plânge
muma când își pierde copilul. — A plâns, precum
plâng cântăreții naturii, când soarele palid se face,

când adie vântul aducând melodiile toamnei, când
haos etern se prefacă din dulcea fire a nălucirii.

Eră tiner.

Tiner, ca pomul sădit abia cu șaptesprezece
primăveri înainte. Simția simburul talentului în su-
flet. Coarde ne 'nțelese de alții îi fredonau bazme
din trecut. Ochii lui văzură alte culori... alte idea-
luri, alte fapte neesistabile pentru ceilalți oameni.

Adesea tresăria strigat de-un glas duios; adesea
își frecă fruntea ce asudă, precum asudă dimineața
florile.

Nu-ș putea da seamă de ce vede, de ce aude;
nu-ș putea da seamă de nimic, de nimic.

Trăia mecanic, regulat, ca un ciasornic.

Aceleași funcțiuni le sevârșiau organele sale
toată ziua: respirarea, lăcomia după nutremânt, dor
infinat după *ceva* și *ceva* acesta eră ce-l diferia de
animale. *Ceva* acesta îi plâsmuia noue ideale, noue
lupte în piept, noue priveliști înaintea ochilor.

Ceva acesta îi creă iluzii din lutul rece: din
trupul omenesc.

Și eră poet.

Poet, căci visă ziua și noaptea nu dormia. —
Poet a fost și poet e, căci altcum nu și-ar făuri din
prostia mulțimii: sonata inteligenții. Poet e, căci
altcum amar ar ride de invidia colegilor, de nedu-
merirea profesorilor, a căror ideal de viață e, ca
studentul să devie un fonograf perfect.

Poet e. Căci suride, când alții îl hulesc; își
apleacă capul fără de vorbă, ca vita dusă la măcelar.

E trist chipul lui, un chip de Christ, a cărui
zimbitură lacrimi cere. — E atât de tiner, atât de
nepătat, atât de plin de entuziasmul copilăriei și to-
tuș... bătrâneță respiră în juru-i...

Tremură bucelele lui castanii, ca grăul legănat
de vânt, marii lui ochi uzi sunt, ca palida ceață. Și
filigram cum e, cioplit par' că de-un măiestru-zeu,
cu antica lui față de bronz, cu pașii lui elastici, cu
măinile lui de marmoră... câte inimi de fete n'a um-

plut cu vifor, câte josnice ispite n'a aprins în femeii!

Și totuș... atât de rumen e, sfânt martir al curăției sufletești, profet ce promite înviere, lumină curată, aer sănătos!

*

Și la masa lui șade. O masă mică, îngustă și îngreunată cu cărți. Subt povara acestora picioarele ei se mișcă scârțâind în podele, ce sună a cuie bătute în sieriu.

E târziu. Noapte.

Afară viscolește, iar vântul urlă prin codru, ca un monstru flămând. Geamurile se scutură bătute de brațele crivățului, se aude par' că gemetul grădinii zbiciuite de puteri nevăzute.

Abia pâlpăe focul în sobă. O lumină debilă își revarsă paloarea bolnăvicioasă.

...Și poetul scrie.

Zbuciumat și îmbătat de farmecul scrierii, de echoul nepătruns al dorului, condeiul lui așterne lungi-lungi cărduri negre, drăceșori saltânzi.

Sunt versurile.

Versurile, ce prefac odaia mucegăioasă în aer albastru, urlarea crivățului în dulci melodii; iarna în sfântă primăvară, ce amăgesc gândirea, ce orbește rațiunea, ce tulbură gândirea.

Și pe când se potolește viscolul, pe când corul alb al iernii înceată de a se mai îngroșă... primul viers, primul născut în aceasta seară zimbește ca un nou născut, din hârtiile ingramădite.

Și privirea poetului devine din ce în ce mai senină, din ce în ce dispare roșeața feții, din ce în ce se stinge focu 'n sin și ostenită cade mâna creatoare între perini... o clipă.

Și galbin e, ca un mort.

Ca un mort, omorit de voluptate.

Și tremură, ca o păserică alungată din cuibușorul cald și spazmotice sgârțuiri îi cupriud membrele.

Și închide-și ochii să nu mai vadă nimic, să nu mai observe umbrele gonitoare, și plânge, ca o mumă ce născutu-ș'a între dureri copilul.

*

Aceeaș lume.

În revista ilustrată o poezioară iscălită de el. Mulți o citesc. Unora le place, altora li-e „mizerabilă“.

Discul lumii se 'nvârte cu aceeaș ordine revoltătoare; aceeaș muncă neîntreruptă; aceeaș urlătură după esistență sfășie văzduhul surizător.

Aceeaș lume.

Și iarăș a plâns copilul.

Emil Isac.

I u b i r e a.

Iubirea care atrage două flinte de sex diferit, nu constituie încă adevărata fericire; iubirea aceasta reu condusă, poate chiar deveni un izvor de rele colosale; dar nimeni nu-și poate închipui o fericire mai curată, mai adâncă, ca cea produsă de un amor legitim, binecuvântat, sfințit prin căsătorie. Nimic nu întrece această fericire.

H. Sinkievicz.

Codrul al meu tovarăș . . .

*Codrul al meu tovarăș,
Eu de când te-am părăsit,
Multe am pățit în lume,
Multe am mai suferit!*

*La izvorul teu cel rece
Cât de fericit eram:
Bucuria și durerea
Ție când ți le spuneam.*

*Iară tu ca un bun prieten,
Frate, toate le-aseultai,
Și cu freacățul de frunză
Cât de blând me măgăiai.*

*Me culcai sub umbra-ți deasă,
Somnul mi-l făceai ușor;
Iar cu tainicele-ți șoapte
Alinați lin al meu dor.*

*Dar de când în lumea mare,
De când eu tot pribegesc,
Oamenii, tiranii oameni,
Foarte mult me prigonesc.*

*Codrul al meu tovarăș,
Eu de când te-am părăsit,
Multe am pățit în lume,
Multe am de suferit!*

Caransebeș 1904.

I. Dan.

Mizeriile vieții.

(Urmare și fine.)

Viața omului e nespuse de bizară, de misterioasă... În marea vieții, unde mai mult domnește vițiu, desfrâul, corupțiunea, demoralizarea și multe alte de natura aceasta, totul e posibil... da totul...

„În familia mea sunt multe secrete, pe cari nu le cunoaște nime. Trebuie să ți le împărtășesc, căci am trebuință de ajutorul tău, Niculae. Sunt lucruri grave, am înse încredere în tine, căci te cunosc de mult. Până nu încep înse firul lor, jură-mi, că vei fi tăcut ca mormântul!

„Jur pe tot ce am mai sfânt“ am zis eu.

Atunci dl Nestor a început:

„Cunoști viața destrăbălată a fratelui meu Lucian... După moartea părintelui nostru a rămas acasă, și și-a uitat de toate plăcerile nepermise, de cari a fost îmbrățișat, încătușat. Mult m'am bucurat de aceasta. Durere înse că bucuria mea a fost scurtă, fiind că Lucian, după un timp scurt, iar a căzut în noianul acelor destrăbălări, îngreunându-și și mai mult conștiința de crime morale. Crima lui cea mai grozavă și lașă înse e, că odată, în absența mea și a Victoriei, a

sedus pe Georgina. Urmarea a fost, că nefericita aceasta, în schimbul vieții sale, a dat naștere unei copile... S'a zis că a murit de aprindere de plumâni, dar nu e drept. A trebuit să mistificăm adevărul. Despre Lucian s'a zis că e în străinătate, de unde nu se mai reîntoarce. Nici aceasta înse nu e drept... Lucian a simțit o remușcare și căință atât de adâncă, că s'a închis pentru totdeauna într'un schit, ca să-și ispășască crimele...

„Fetița născută de Georgina, a primit numele Lucreția. A fost incredințată unei doice din orașelul vecin, apoi mai târziu am dus-o într'un internat.

„Atât eu, cât și Veturia o cercetam des. Copila se desvoltă mereu și eră foarte frumoasă. O iubiam cu un adevărat amor părintesc.

„După opt ani de zile primesc o scrisoare de la Lucian. Îl credeam mort... În acest timp nu l-am văzut, nu am auzit nimic de el... Me rugă, că într'o afacere foarte importantă și gravă, să merg la el în mănăstire.

„M'am dus. Întrebarea lui primă a fost, că trăește Lucreția, unde-e, cum-e?

„I-am răspuns la toate întrebările lui și el de bucurie și fericire a erupt într'un plâns cu hohot.

„Am plâns și eu.

„La un timp Lucian a zis :

— „Scumpe Nestor, eu iubesc nespuse de mult pe Lucreția... O iubesc atât de mult, că sunt în stare să sfășiu în mii de bucăți pe acel miserabil, care ar avea cutezanța să-i atingă numai un păr... te rog deci, te conjur, pe tot ce ai mai sfânt, poartă și în viitor, întotdeauna grije de ea, și fă-o fericită! — Eu nu pot să fac nimic în interesul ei, pentru că sunt un criminal... Ea nu trebuie să cunoască nici odată pe călugărul Lucian, căci la vederea lui obrazii ei de fecioară ar vesteji, la atingerea lui, acel inger nevinovat s'ar profană.

— „Tu ai un copil, pe Pompiliu. Când acesta va ajunge etatea, care îi permite să pună bază unei familii, căsătorește-l cu Lucreția... Aici am un document, prin care restul averii mele, care cum știi, atinge suma de două sute mii florini, trece în posesiunea ta și care la timpul seu va fi zestrea Lucreției... Te rog, nu me refuză, căci aceasta e dorința mea cea mai ferbinte, numai pentru realizarea ei trăesc și numai în tine mi-am pus toată speranța.

„O durere nemărginită simțiam văzând durerea nebună a nefericitului meu frate. Astfel nu l-am refuzat, i-am promis tot ce a cerut de la mine.

„Veturia m'a felicitat pentru aceasta, căci a simțit o bucurie mare.

„Până nu am plecat înse de la fratele meu, a trebuit să jur pe sfânta cruce, că dacă se va întâmplă, sau numai dacă voi presimți, că viața sau fericirea Lucreției ar fi, sau e în pericol, îndată să-l încunoștiințez.

„Azi, cum știi, Lucreția e nevasta lui Pompiliu.

„Și fatalitate, viața și fericirea Lucreției e într'un pericol foarte mare.

„Și pentru aceasta numai eu sunt vinovat, eu sunt cauza, căci am comis o crimă.

„Știi că Veturia eră bolnăvicioasă. Într'un moment nefericit, mi-am uitat de mine, și am făcut un pas greșit, am comis o crimă, cu o fată de țeran din satul învecinat. Urmarea a fost că a dat naștere unei copile...

„Îndată după naștere a venit la mine, cu niște

pretensiuni exagerate. Din norocire, Veturia nu a fost acasă. Știu că dacă inima ei atât de simțitoare și nobilă ar fi fost atinsă de crima mea, i-ar fi cauzat moarte momentană.

„Anuța, așa se numia fata de țeran, me amenință, că dacă nu-i numer îndată o sumă de una sută mii florini, merge la Veturia și-i spune crima mea. Toate eforturile mele de a o face să fie liniștită au fost zădanice. Răvniă după aur.

„Într'un moment, fiind în paroxismul unei furii supreme, mi-am uitat și mai mult de mine, căci m'am repezit asupra ei și am sugrumat-o!

„Peste câteva momente, Anuța a fost un cadavru.

„Privirile mele, involuntar cădeau pe fața ei rece, pe care eră zugrăvită o moarte îngrozitoare, iar urechile mele auziau plânsul slab și dureros al copilei, care mi se părea că e melodia unui blestăm.

„Eram nebun.

„Câteva momente am stat nemișcat. Nu am fost în stare să iau nici o hotărîre.

„Și trebuia să fac ceva, căci înaintea mea zăceau două victime a crimelor mele...

„Spre nenorocirea mea eră spre inserate.

„Am așteptat deci până ce a inserat bine, când am luat pe Anița și am aruncat-o în lacul de la marginea grădinei. Știi că au pescuit-o la două zile...

Aici dl Nestor s'a oprit. Și-a șters fruntea de sudori, apoi a continuat :

„Îți aduci aminte, Niculae, că într'o seară de toamnă te-am strigat la mine și ți-am zis : „Niculae, mergi îndată la oraș și incredințează fetița aceasta unei doice. Fii cu atențiune, ca nime din servitori să nu afle ceva“. Ți-am dat apoi o sumă de bani, și te-am rugat, ca să nu spuni nimic. Fetița aceea e a Aniței.

„O, bunule Dzeu, din cauza acestor crime, am suferit atât de mult, încât nu pot înțelege, că mai sunt între vii...

„Am dus apoi copila într'un internat, unde a primit numele Letiția Tămășanu.

„Azi Letiția, pe care o iubesc nespuse de mult, s'a desvoltat, e fată mare și frumoasă.

„Eram foarte nedumerit, căci o știam încă în internat.

„I-am scris deci ca să părăsească îndată patria, să meargă la Roma.

„Buna Letiție mi-a dat ascultare.

„Spre nefericirea mea cea mai mare înse, Pompiliu i-a făcut cunoștința la Viena, și s'a amoretat de ea.

„A voit să o i-a în căsătorie...

„El înse e nevinovat, căci nu știe că e sora lui.

„Îndată ce am fost pus în trista poziție de a afla nenorocirea aceasta, am constrins pe Pompiliu să se căsătorească cu Lucreția.

„De oare-ce înse, nimic nu e sigur în aceasta viață, ne putem, sau trebuie să căutăm la toate eventualitățile... Foarte ușor se poate întâmplă, că după moartea mea, Pompiliu să divorțeze de Lucreția și astfel să se căsătorească cu Letiția.

„Cu atât mai mult pot contă la aceasta, căci Pompiliu nu iubește pe Lucreția.

„Deci te rog, Niculae, că după moartea mea, când vei afla, când vei simți, că Pompiliu a făcut

sau voește să facă vre-un pas în direcțiunea aceasta, fă tot posibilul și omoară pe Letiția!...

„Știu că în ceruri îți va binecuvântă mâna!

„Mergi apoi la mănăstirea D... și pune în curent pe fratele meu despre toate cele ce s'au petrecut.

„Poate că Pompiliu va face pe Lucreția culpabilă de moartea Letiției, își va rebună în contra ei. Atunci inse va interveni Lucian. Întâmplă-se ori ce atunci... Sunt legat cu un jurământ, pe care nu pot să-l calc, să-l uit.

„Jură-mi, Niculae, că vei împlini cererea mea.

Întotdeauna am fost credincios dlui Nestor, deci am jurat că voi face ceea ce mi-a spus.

El drept, că trebuie să-mi pătez mâinile cu sânge nevinovat, inse, decât dsoara Letiția să devină nevasta lui Pompiliu, mai bine e să moară.

Nu mult după aceasta, venind odată de la vie cu trăsura, — în care eră dl Nestor — când am fost în mijlocul unei păduri, patru voinici înarmați, ne opresc calea. Doi dintre ei au ținut caii, altul mi-a pus un pistol în frunte, amenințându-mă, că la mișcarea cea mai mică imi asvârle creerii în aer, iar celalalt, s'a aruncat asupra dlui Nestor zicând: „Eu sunt fratele Anuței, tu ești omoritorul ei. Acum îi resbun moartea. Apoi i-a implântat un cuțit în inimă.”

M'am întors acasă cu capul rece al dlui Nestor.

Am zis că am fost atacați de hoți.

Dl Pompiliu la început nu a voit să creadă ceea ce-i spuneam.

Mai târziu apoi s'a împăcat cu idea aceasta.

Îndată după înmormântarea dlui Nestor a plecat și a adus cu sine pe dsoara Letiția.

Îndată ce a sosit dl Pompiliu cu dsoara Letiția, noaptea, ajutat fiind de împrejurarea, că dl Pompiliu s'a culcat, schimbându-mi hainele, am străbătut în vila dlui Nicorescu unde eră dșcara Letiția.

Sermana, dormia.

De pe fața ei frumoasă se putea vedea, că e frământată de farmecile unui vis fericit.

Am scos cuțitul ce-l aveam la șerpar, și i l-am implântat în inimă! ..

Numai un suspin lin a eșit din peptul ei, apoi a trecut în altă lume mai fericită.

Acum plec la schit, de unde nu me voi reinturna nici odată, acolo voese să petrec restul zilelor mele numerate.

Pompiliu Pădureanu se preumblă prin odae.

La un timp, mai mult în sine, a zis:

„Ol de ce nu-mi vine moartea! Pentru mine viața e un infern!... Nici un moment nu trece, ca să nu gândesc la scumpa mea Letiție. În memorie neîncetat imi apare bunătatea ei de înger, frumusețea ei fermecătoare și orele fericite ce le-am petrecut cu ea... Dar, fatalitate, în imaginațiune o văd scăldată în sângele ei... și întotdeauna simțesc chinuri și dureri grozave...”

Deodată ușa odăii se deschide și intră un călugăr.

Pletele-i negre în mod misterios se lăsau pe umerii lui, fața-i eră palidă, dar severă, ochii-i erau băgați în orbite și din ei ardea dorul resbunării!...

— Ce poftesti? a întrebat Pompiliu, fără de-a-ș aruncă privirea asupra călugărului, căci eră nemul-

țămît, pentru că a fost conturbat din meditațiunile lui.

Călugărul, care eră Lucian, a aruncat o privire de dispreț asupra lui Pompiliu, apoi cu o voce sinistră a zis:

— Cum vezi, sunt călugăr!... Zeci de ani am petrecut într'un schit... O crimă, — amintese numai pe cea mai grozavă — m'a făcut să părăsesc lumea, să me retrag în zidurile reci ale mănăstirei, ca să me rog pentru ispășirea tuturor crimelor mele, și pentru fericirea acelora pe cari nespuse de mult îi iubesc... Nu aș fi părăsit nici odată schitul, dacă nu aș fi avut nefericirea să știu, că acea pe care o iubesc cu un amor părintesc sacru, e nespuse de nefericită. Și tu ești acela care ai nefericit-o! Eu sunt tatăl Lucreției, soției tale, eu sunt fratele tatălui teu, unchiul teu, Lucian Pădureanu!...

Pompiliu a făcut o săritură îndărăpt, apoi dezolat a căzut pe un scaun.

Tremură din tot corpul.

A voit să zică ceva, dar nu a putut, căci i-a perit graiul.

— Lucreția — continuă călugărul — e fiica crimei... Pentru aceasta iase ea nu poartă nici o vină. Într'un moment nefericit, am îngropat fericirea, mai târziu din cauza aceasta, viața sorei mamei tale, o copilă nevinovată de șapte-spre-zece ani, care a fost o floare plapândă. Urmarea acestei crime a mele a fost, că nefericita Georjină, în schimbul vieții ei a dat naștere unei fetei, Lucreției... Am jurat ca să me resbun contra aceluia, fie acela ori și cine, care va neferici pe Lucreția. Tu ești acela, tu nepotul meu! Aceasta inse nu me împedecă de a nu-mi ținea jurământul, care pentru mine e sacru! Nevinovată ai dus-o în casa de nebuni, mișelule! Trebuie să consimțesti, ca să o eliberez de acolo, și atunci îți vei da seamă de infamia ta... Ai dus-o în casa de nebuni, pentru că tu iubești pe Letiția! Nenorocitul! tu nu știi că și Letiția e fiica crimei, e sora ta!

Călugărul nu a mai putut continua, căci Pompiliu, ca lovit de trăznet, a căzut la pământ, de unde nu s'a sculat mai mult.

Medicii au constatat că i s'a rupt inima.

...Iar călugărul a fost dus într'o casă de nebuni, unde mereu îngână:

— Letiția, Letiția, fericirea mea, a fost în casa de nebuni, de unde eu am eliberat-o...

Alex. Țințariu.

Despre cosmetice.

Cel mai principal lucru pentru ca femeia să poată fi totdeauna frumoasă, este o viață regulată, normată după prescrierile igienei.

Este de notat că frumusețea e relativă, după timpuri, stări, după rasele omenești, vârstă și gustul individual.

Frumusețea greacă nu e frumusețea pariziană, cea engleză nu e cea romană, cea europeană nu coresponde celei chineze.

În arta antică frumusețea constă în armonia proporțiilor, în puritatea liniilor, în rotundimea modelelor, în nobilitatea formelor și a ținutei.

În arta modernă frumusețea constă peste tot în

Purtător de apă din Hollandia.

grație, în simțământ, în inteligență și în intensitatea vieții.

Este apoi frumsețe naturală și câștigată.

Frumseța naturală e armonia liniilor, a expresiunilor cari farmecă și captivează privirea. Nu este neapărat, ca acordul acesta să fie armonios, pentru că contrastele pot fi mai atrăgătoare ca armonia cea mai completă.

Frumseța se câștigă prin arta de a te friză, de a te îmbrăcă și a coregerii defectelor lăsate de natură.

Sunt femeii, cari au față neregulată, ochi mici, nas prea gros, frunte proeminentă, talie rea, mâni late, degete lungite; înse toate aceste defecte pot să dispară în măsură mai mică sau mai mare, în urma grijei ce se dă toaletei.

Fiind frumseța, adecă armonia estetică a formelor, reflexul armoniei care presidează funcțiunile organelor, este datorită igienei de a nobilită și de a fortifică această armonie.

Igiena ne învață să trăim așa, încât să nu murim cu zile, adecă din vina noastră.

Fiind sănătoși, toate funcțiunile vieții organice se împlinesc fără ca să avem cunoștință de funcționarea lor, fără ca să cugetăm la roțițele infiniite ale mașinării umane.

Dar spre nenorocire noi turburăm des această armonie prin aceea că:

Sau nu esereităm în mod cerut organele;

Sau le obosim prea tare;

Sau neobservând regimul de viață potrivit etății, temperamentului și constituției noastre;

Sau nefolosind materiile de restaurare cari sunt ingerate prin mâncările de multe ori prea abundante, când apoi organele de asimilare și descompunere devin lenioase în activitatea lor;

Sau nedepărtând zilnic toate resturile, acele acumulându-se în intestine, fermentează și produc diferite boale;

Sau iritând peste măsură sistemul nervilor prin preocupări neplăcute, prin insomnii și plăceri prea escitătoare.

Toate aceste defecte renoindu-se, debilitază, sleesc organismul cel mai puternic, urmarea e alte-tarea sănătății prin urmare și a frumseței.

Dintre boale două sunt, cari influențează mai rare frumseța, anemia și nervositatea.

Anemia este sărăcirea sângelui în materii nutritoare, a cărei urmare e nervositatea. Cauza lor e viața fără cumpăt de astăzi.

Nutritura se alterează, urmează slăbirea, pierderea frăgezimei feței, ochii nu mai strălucesc, pleoapele se pistriță, rotunzimile scad, se ivesc crețe, toate funcțiunile lăncezesc, persoanele devin leneșe, căpătinoase.

Ca să prevenim acești inimi ai frumseței, trebuie să trăim după prescrierile igienei, observând regulile necesare în mâncare, mișcare, îmbrăcăminte, petreceri și altele, urmând în toate calea mijlocie.

De și igiena nu poate să schimbe forma feței, dar poate perfecționă expresiunea și frăgezimea. Trăind conform regulilor igienei, vom putea amână timpul când se zice: femeia aceasta e binc conservată sau e tot frumoasă.

Pentru conservarea tenului e mai bună spălarea cu apă stătută de ploaie, în care punem puțin spirt sau oțet aromatic. Spălarea să se facă seara,

apoi să frecăm pelea cu un ștergar nu de tot subțire. Pielea să o frecăm și după scaldă, care să nu fie nici odată prea caldă.

Să se evite tot ce influențează circularea sângelui, receala picioarelor, corsetele și cravatele strimte, de oare ce ele împedecă circularea normală a sângelui în față, apoi schimbările brusce ale temperaturii, adecă: eșirea la aer rece cu fața infierbântată, sau spălarea feței fiind ea infierbântată.

De părleala soarelui, de vânt, să ne ferim cu umbrela, voalurile nu sunt potrivite pentru aceasta.

Fiind pielea un organ, care secretează sudorile și un soi de grăsime care dacă nu se depărtează regulat influențează frumseța și sănătatea, nu pot destul recomandă scălzile cât de dese.

Toate cosmeticele cu timpul strică tenul frumos.

În toate timpurile mâna frumoasă a fost tare prețuită de femei, deci ele au să poarte mare grije ca să aibă mâni frumoase. Unghiile să fie tăiate în formă de migdală, cu foarfeci încovoiate, tot cu acele să fie tăiate și pelițele. Săpunul folosit să fie mai unsuros. Dacă pielea e prea uscată, după ce am spălat bine mâinile de săpun cu apă, punem în palmă câteva picături de glicerină cu apă (nici odată glicerina gol) și apoi frecăm mâinile bine până devin catifelii. La lucru femeia să poarte mănuși, ca să nu se crepe pielea. Nici odată femeia să nu iasă nici în grădină fără de mănuși.

Dacă mâna e umedă, înainte de eșire să o frecăm cu puțin spirt aromatic (apă de Colonia ori alt spirt în care am pus noi niște flori,) ca să fie uscată mâna.

Părul frumos e fala femeii. Conservarea părului cere multă grije; părul frizat în continuu nu e bine, ci trebuie peptenat cu grije, zilnic de 2 ori cu pepten indelat înse apăsând puțin pielea, ca să iee cu sine toate cojițele de pe piele, apoi cu o perie mai aspră. Părul astfel îngrijit nu are trebuință să fie numai foarte rar spălat. Dacă părul e prea uscat, ungem din când în când pielea capului cu puțin oleiu de ricin. În călătorie sau curățind acasă capul are să fie bine înveluit ca să nu-l ajungă pravul.

Ca ochii să rămână frumoși, avem să-i ferim de toată boala, să nu frecăm pleoapele, pentru că grăbim căderea genelor. Nedurmirea roșește ochii și face să piardă expresiunea viuă. Genele și sprâncenele să se țină curate și peptenate.

Toată femeia să aibă pepten, perie de cap, de dinți și pe nime să nu lase să se folosească de ele, dar nici ea să nu folosească nici odată pepten sau perie străină, căci cea mai mică necurățenie poate causă boala părului și a sprâncenelor.

Gura are să fie ținută tare curată, după toată mâncarea spălată cu apă și apoi cu o perie muiată puțin în apă și peste care vărsăm puțin spirt în care e disolvată sare de culină. Cu ea apoi frecăm gingiile bine în toate direcțiunile. Să consultăm des un bun dentist înainte de ce am fi siliți să facem aceasta pentru dureri.

Nasul urit strică toată fața frumoasă, deci femeia să nu scobească în nări. Dacă se ivesc niște puncte negre pe el, să ne spălăm fața cu apă ferbinte, în care punem puțină sodă, aceasta va înmuia seul adunat în pori și va scoate bucățica de prav, care e așezată pe ea.

Picioarele, cari poartă corpul întreg, au trebu-

intă de mare grije, de oare-ce umbletul frumos contribuie mult la frumseța persoanei.

De oare-ce picioarele asudă des, și puțin se aerisează, va fi de folos să luăm des scaldă de picioare. Să nu ținem picioarele prea calde, ca să nu asude. Șoșoni să purtăm numai când e tină și umezeală, de oare-ce peste ei nu evaporază picioarele. Să nu purtăm ciorapi reu cârpiți, fiind că apasă și freacă piciorul și provoacă formarea bătăturilor. Dacă avem bătături, să nu le tăiem cu cuțitul, ci mîindu-le zilnic le radem puțin, până dispar, fiind atenți ca să nu le frece nimica aspru. Unghiile să le tăiem cu foarfeci, dar nu prea scurte, căci crește unghia în carne, ce cauzează dureri. Dacă am observat că unghia taie carnea, să nu ne încumetăm a tăia unghia ei să ridicăm puțin unghia și să punem sub ea o bucată de vată carbolizată, care din când în când o înlocuim cu alta mai mărișoară până va crește unghia la loc.

Ghetele ascuțite diformează picioarele în așa mod, că se ivesc noduri la marginea interioară a piciorului, prin ce pierd frumseța lor.

Dr. Stefan Erdélyi.

Ștefan și Dunărea.

(Din legendele, tradițiile și baladele despre Ștefan-cel-mare.)*

Ștefan sta
Și așteptă,
Că Turcu,
Păganu
Viniă, Doamne, prădălind
Și oamenii fugărind,
Fugărind
Ba omorind.
Ștefan sta
Și așteptă
Și din gură cuvântă:
„Grijiți copii, grijiți bine,
Că vedeți că Turcu vine.
Pe noi să ne prăbușească,
Țara să ne-o prădălească.
Pe noi să ne fugărescă,
Neamu nost să ni-l stărpească.
Grijiți pușca v'o 'ncărcați,
Armele vi le gătați,
Față cu ei ca să dați,
Lumii 'ntregi să arătați,
Că la nime nu ve dați,
Nici la Hunii hămisiți,
Nici la Turcii 'npăgăniți,
Nici la Căzaccii 'ndrăciți“.
Cum zicea, cum cuvântă,
Toată lumea-l ascultă,
Toată lumea se-'narmă.
Turcii viniă,
Tot viniă,
Și ce, Doamne, imi găsiă,
Toate mi le jăluia.
Ștefan estea cum videă,
Comandă, imi comandă,
De lumea mi se miră,
Și cum, Doamne, comandă,
Turcii mi-i incunjură,
Pân' la unul mi-i prindea,
Și 'n Dunăre mi-i svârliă,
De Dunărea mi-o umplea.
Dunărea din graiu grăiă;
„Căpitane Ștefane,
Ascultă ce îți spun eu,
Să te-asculte Dzeu,

Că zo de mult te-am visat,
Că pe min' me săturai
Cu sânge de neam păgan,
Cu trupuri de Căpcăun.
Căpcăun,
Ba, Bașbuzuc,
Bașbuzuc și neam de Turc.
Ștefane, voinicule,
De vrei țara să-ți vrăjești
Și de rele s'o păzești,
Umblă țara de-a latu,
De-a latu
Ba de-a lungu,
Pân' pe Țana vei află,
Pân' pe Țana-i desgropă,
Din mijlocu munților,
Din drumu voinicilor.
Din mijlocu văilor.
Din drumu femeilor.
Din mijlocu florilor,
Din drumu surorilor.

Că pe ea,
Doamne, pe ea,
Tu de o vei desgropă,
Țara ta
Ț-a descântă
Cu sdrohote de busuioac,
Ca să fie cu noroc“.

Ștefan sta,
Și se gândia
Și din gură-i cuvântă:
„Dunăre, măriă ta,
Țara 'n lat
O am umblat,
Țara 'n lung
Am tras la plug,
Dar de Țana voinica,
Voinica
Năprasnica,
N'am dat
Ori cât am umblat“.

Dunărea-i feleluiă: *
„Frate, frate Ștefane,
Io is Țana voinica,
Voinica
Năprasnica,
Pe mine sa me desgropi
Din mijloc de cei păgăni,
Să me pui între creștini.“

Ștefan sta
Și se gândia,
Se gândia
Și-mi pricepea
Ce Dunărea imi zicea,
Că luatu-s-o luat,
Armădie ș-o căutat,
Armădie ș-o adunat,
Și cu Turcu s'o luptat,
Până ce l-o alungat
Pân' din jos de Țeligrad.

Foaie verde ca iarba,
Toată lumea se miră
De ceea ce 'ncumetă,
'Ncumetă
Ba făptuia.
Că pe Turci i-o alungat
Și Dunărea ș-o mulat
Din acea țară turcească,
În cea țară românească,
Dzeu să o trăiască,
Să 'nflorească,
'Ngăzdăcească.

Cul. de:

Theodor A. Bogdan,
învățător în Bistrița.

* De la ung. felelni = a răspunde.

* Nu peste mult se va pune sub tipar un volum cu titlul acesta.

SALON.

La jubileul „Familiei“

N'as vrea să fie cuvintele mele acord disonant în armonia jubilară a „Familiei“. Dar nu știu cum, me îndeamnă ceva în clipa asta să me consider: conștiința publicului cetitor.

Ei bine, — me muștră, că un jubileu, ca jubileul „Familiei“ îl jubilează revista și nu publicul cetitor.

Revista, care storcea oftări din pieptul bunice-lor noastre când erau fete mari, care ademenia mamele noastre să cetească românește, — care instrui-ză surorile, copilele noastre, tineretul și care picură în inimele tuturor fluidul izbăvitor al nobleței, — după 40 de ani de muncă puțin resplătită, ar fi deamănă ca s'o jubileze cetitorii.

Revista asta, în urma urieșei sânguine și a muncii conștientioase cu care a fost redactată, — ar trebui să fie azi pe acelaș nivel cu cele dintii reviste străine, dacă n'ar fi fost eterna lipsă de sprijin care în restimp a ucis atâte reviste.

Ea, care a fost școala cetitorilor și a scriitorilor în acelaș timp, leagănul sănetos al multor talente ce s'au dezvoltat, au strălucit și s'au mistuit — din lipsă de sprijin, ar fi demnă să fie jubilată cu evlavie cel puțin de Românimea de dincoace.

Dar... e prea târziu! Cetitorii nu s'au gândit de cu vreme.

Cred înse, că acei ce au făcut vr'odată școală literară prin ea, rugând cu insistență pe bunul redactor, să revizideze și să lustruiască puțin încercările lor literare, și produsele cărora, cu osteneală multă, lustruite fiind, au apărut în fața cetitorilor și aceia, cari din asta au luat îndrăzneală mai multă să înainteze pe drumul prăpăstios spre Parnas, în serbătoreștile zile jubilar ale revistei înainte mergătoare, a „Familiei“, își vor împlini datoria.

Pătruns de amintiri, străbat cu gândul coloanele adese resfoite din colecția de 39 volume, — cântăresc titanica muncă și pătruns de respect față de neostenitul redactor, solicitez pe toți acei ce au cetit și au scris în „Familia“, să aducă mulțumite și urale profesorului nost, — al tuturorora.

Vasile E. Moldovan.

LOGODNICII.

Ar trebui ca logodna să nu fie nici prea scurtă, nice prea lungă. Când e prea scurtă, fata ajunge la căsătorie prea amestită și zăpăcită. Pe de altă parte logodna lungă, face ca logodnicii să fie blazați, și în ziua căsătoriei, nu mai încearcă decât o dragoste micșorată prin puterea obiceiului.

Ori cum ar fi logodna înse, trebuie ca să se observe oare-cari regule în timpul ei.

Trebuie să se spună logodnicei, că odată ce a

primit să poarte inelul de logodnă, a contractat obligațiuni către acela, de la care l-a primit. Trebuie să iasă cât mai puțin în lume, și numai în locurile unde știe că va întâlni și pe logodnicul seu.

Dacă înse trebuie să se ducă la vre-un bal, sau la vre-o serată, la care logodnicul seu nu ia parte, trebuie să-l previe și să-i arate cât de reu îi pare, că nu poate să refuze acea invitație.

Multe fete poate, citind aceste rânduri, se vor revoltă zicând că sunt libere să facă ce or vrea, până în ziua căsătoriei. Ar trebui să renunțe înse la libertatea aceasta reu înțeleasă, pentru a-și putea asigura fericirea viitoare.

Dupa nuntă, nu trebuie să ceară consimțământul soțului, în cele mai mici acțiuni ale vieții sale? Numai astfel, menajul poate fi fericit.

Mai sunt încă și alte recomandațiuni ce trebuie să se facă logodnicilor și care sunt încă și mai delicate. O fată, chiar când e logodită cu acela, care-i va fi soț, trebuie să păstreze o oare-care rezervă față de el.

Poate să-i spună cuvinte afectuoase, să-i spună că-l iubește, dacă el dorește să audă acest dulce cuvânt, dar trebuie să păstreze espresiunea întreagă a acestei iubiri, numai pentru soț.

Când se schimbă prea multe sărutări în timpul logodnei, ele nu mai au aceeaș valoare când sosește ziua căsătoriei.

Unii părinți permit logodnicului, să-și sărute aleasa la venire și plecare.

Obiceiul ce-l au mamele, de a lăsa cât mai puțin singuri pe logodnici, e cât se poate de bun. Logodnicul va avea astfel și mai mare dorință de a vedea sosind ziua, când va putea să exprime iubitei sale, fără martori, toată dragostea ce o simte pentru ea.

Afară de asta, de multe ori, când sunt numai amândoi, devin jenați: tinerul se teme să nu sperie pe fată cu vre-o vorbă neprecugetată, iar fata este timidă și pare mult mai puțin inteligentă decât e.

Când e înse și o a treia persoană cu ei, conversația urmează plăcută și veselă, iar fata se poate dedă la ocupațiunile sale obicnuite dând astfel pri-lej logodnicului seu de a-i cunoaște talentele, într'un chip natural, fără a căută par că, să și le scoată în relief.

Câteva minute înse, poate să se acorde logodnicilor la fiecare vizită. Aceste minute le vor părea neprețuite, de oare-ce așa e făcut omul: să aprecieze mai mult lucrurile care i se dau cu măsură.

În lume, logodnicii trebuie să păstreze unul față de altul, maniere corecte și naturale.

Nimic silit și nenatural, în raporturile lor. Ar începe să se înșele prea de timpuriu, ceea ce ar fi o nenorocire, pentru căsnicia lor.

Logodnica cea mai iubită, nu trebuie să creadă că are dreptul de a fi imperioasă, inatentivă și ingrătă. În totdeauna trebuie să fie foarte blândă și foarte politicoasă cu logodnicul seu. Să-i mulțumească de cele mai mici atenții și să nu primească de la el alte daruri, decât flori. La oare-cari serbători înse, cum este Crăciunul, Paștile, ziua numelui sau a nașterii și anul nou, poate să primească cărți sau bomboane.

Dacă logodnicul nu e bogat, să nu-și exprime nici odată în fața lui o dorință, pe care n'ar putea-o realiza. De exemplu, să nu spue o logodnică că-i

plac costisitoarele orchidee, când el nu poate lua decât trandafiri sau violete. Si chiar dacă e bogat, nu trebuie să-i dea să înțeleagă, că ar vrea să aibă cine știe ce bijuterie prețioasă ca dar de nuntă. Bijuteria cea mai prețioasă e dragostea lui, dacă și-o dă întregă.

Lucia.

M o d a.

— Jupioanele. —

Formele nouă de jupe mai invoalte, mărite încă prin volane, cute și benți, ar fi disgrațioase dacă n'ar fi susținute de un jupon ale cărui tăeturi și garnituri să fie combinate în vederea acestui rol. Aceste jupoane nouă, foarte en cloche, destinate de a etală marginea jupelor, seamănă puțin cu acele de pe vremea imperiului al doilea. Oh! reasigurați-ve înse, nu vom mai reveni la acele aparate de supărătoare memorie, ci vom revedea poate, numai jupele „cloche“ puțin balonate de acum șase sau opt ani. Deja ca atunci a început a se pune o balenă sub marginea de sus a volanului sau se tivește juponul cu o bandă de crenolină căptușită cu tafta, ca să stea tare. Aceste mesuri sunt cam prea mature; să arătăm mai bine, mai puțină grabă în a părăsi elegantele jupe, cu care ne-am obicinuit de câțiva ani, pentru a le înlocui cu altele balonate, care aranjează reu pe persoanele mici și grase. Deocamdata nu e nevoie nici de balenă nici de crenolină. Alegeți înse pentru jupoane stoffe tari, cum e moarul, mătasa, faiul și taftaua.

LITERATURĂ.

Asociațiunea la Timișoara. Comitetul Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român a luat hotărârea să-și țină adunarea generală anul acesta în orașul Timișoara. Timpul se va fixa mai târziu.

Cartea Sănătății. Câtă vreme advocații și judecătorii noștri nu se prezintă de loc pe terenul literaturii juridice, medicii români tot mai seriu câte ceva. Începând cu Vasiciu și urmând cu Stoica, Vuia, Beu și alții, ei au făcut oareș-cari începuturi de literatură medicală în limba română. Zilele trecute a apărut la Orăștie o nouă lucrare medicală română mai mare. Autorul ei este dl dr. Ștefan Erdélyi, dr. în filosofie, medicină și chirurgie etc. medic urban în Orăștie. Titlul lucrării: „Cartea Sănătății“. Manual de igienă pentru școalele superioare civile și preparandiale de fete. Totodată servește ca conșilier igienic pentru femeia cultă în diferitele faze ale vieții. Resfoind aceasta carte, simțim o plăcere și mulțumire că publicul mare românesc și în deosebi femeile au în sfârșit la dispoziție o lucrare care le poate servi ca sfătuitoare în cursul vieții, căci ea nu numai conține învățături și sfaturi date de un om competent, dar totodată aceste se prezintă în o formă ușoară și plăcută, pe 'nțelesul tuturor. De astfel de cărți publicul are mare trebuință; felicităm dar cu căldură pe autorul care vine să răspundă la aceasta necesitate. Acum urmează ca și publicul cetitor să-și facă datoria, sprijinind nisuița

autorului. Drept specimen, reproducem un capitol în numărul acesta al foii noastre. Cartea are 323 pagini în 8° mare. Prețul 3 coroane.

Manuscripte românești. Biblioteca Academiei Române este atât de bogată și în manuscripte, că consultarea lor atrage din ce în ce un număr mai mare de cercetători. Spre a înlesni aceste studii, Academia luase hotărârea ca bibliotecarul dl Ioan Bianu să publice catalogul manuscriptelor. Dl Bianu, îndeplinindu-și însărcinarea, a scos la lumină până acuma trei fascioare, despre cari cu ocazia apariției lor am informat publicul cetitor al „Familiei“. Acum, din aceasta publicațiune, care poartă titlul de: „Catalogul manuscriptelor românești“ a apărut fascioara IV. Din mulțimea de manuscripte în deosebi atrag atențiunea publicului nostru de dincoace, manuscriptele din biblioteca Papiu Ilarian păstrate sub nr. 219. Aceste sunt niște documente originale și în copii, în deosebite limbi, culese de Alesandru Papiu pentru „Tesaurul“ sau „de Monumente istorice“. Din aceste relevăm: Copia memoriului comitetului național maghiar, cu data de 25 sept. 1860 Turin, în limba franceză; — Cartea majorului Stojanich către locuitorii din munții-apuseni, prin care pune preț pe capetele lui Horia și a căpitanilor lui. Cristeor 1 decemb. 784; — Adresa (în limba maghiară) a guvernatorului țerii Kossuth Lajos către Hatvani Imre, comandantul oștirilor, că va fi numit comandant un ofițer mai înalt, căruia să i se supună și că împărtășește părerile deputatului Dragoș, iar în ce privește pe cei revoltați, nu le dă amnestie. Dobrițin 1849 maiu 11; — O scrisoare, în limba maghiară, a guvernatorului țerii Ludovic Kossuth către deputatul Ioan Dragoș, arătând condițiunile Maghiarilor pentru cazul când Românii revoluționari ar depune armele și s'ar supune statului și guvernului maghiar. Promite că va iertă și pe urzitorul revoluției românești, pe Andreiu Șaguna. Dobrițin la 26 aprilie 1849. — Prețul 3 lei.

Cărțile Săteanului Român. Sub titlul acesta foia poporală „Răvașul“ din Cluj a început să publice o bibliotecă pentru popor. Până acuma au apărut două broșuri: Prima, sub titlul „Schite din popor“ de George Stoica, conține o schiță intitulată: „Hârca“. Prețul 10 bani. — A doua conține scrierea instructivă: „Păcatele noastre“ de Petru Suciu. Prețul 15 bani.

Ziare românești în America. Numărul emigranților români din America e atât de mare, încât au și două ziare. Unul, „Tribuna“, a apărut anul trecut; al doilea, „Ecoul Americii“ apare din luna trecută în New-York odată pe săptămână cu ilustrațiuni. Proprietarul și directorul noului ziar e dl Const. N. Dabija, originar din România.

Memoria lui Ștefan cel mare. Dl Ion Kalinderu, președintele comitetului societății populare „Steaua“ comunică cumcă societatea „Steaua“ lucrează la un portret al lui Ștefan cel Mare, care se va pune în circulație cu ocazia serbării și va costă foarte puțin spre a putea fi cumpărat de toți. Tot cu acest prilej se va publica în biblioteca societății și o istorie mică, a lui Ștefan cel Mare scrisă în graiul popular, spre a fi înțeleasă de toți.

Fundațiune literară română. Împlinindu-se 9 ani de la moartea mitropolitului Silvestru Morariu-Andrievicei, protopresbiterul din Ceahor Artemie Berariu, a predat „Societății pentru cultura română din

Bucovina" suma de 1800 coroane cu scop de a se înființa o fundațiune care va purta numele de „Fundațiunea arhiepiscopul și mitropolitul dr. Silvestru Morariu“.

Istoria lui Ștefan cel mare pentru popor. Ministeriul instrucțiunii publice din România a pus la dispoziția rocietății „Steaua“ o sumă de 1000 lei pentru a se publica în colecția ei istoria poporală a lui Ștefan cel mare.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Concertul Popovici la București. Renumitul bariton dl Demetriu Popovici va da la 12/25 maiu la București, în sala Ateneului, o audițiune din operele lui Wagner, cu concursul dlui Th. Fuchs, „Baba Hârca“ la **Recița**. Reprezentația dată de reuniunea de cânt „Armonia“ din Bocșa-montană la **Recița** în joia trecută, jucând opereta originală „Baba Hârca“ de Flechtenmacher, a reușit escelent. Dna Doloveanu a fost mult aplaudată, asemenea și dl Doloveanu.

Concert și teatru în Bozovici. Corul vocal bisericesc gr. or. român din Bozovici a aranjat la 6/19 maiu concert cu coruri de Dima, Porumbescu și T. Popovici; apoi s'a jucat „De la sat“ piesă poporală în 4 acte, de N. Macovișteanu.

Poezie și muzică românească furată. Dl I. C. Iuga arată în „Tribuna“ din Arad ce furtisag literar-muzical s'a sevârșit de curând în Budapesta. În editura de cărți și muzicale a lui Rozsnyai Károly a apărut o colecție de cântece cu text; textul e prezentat ca scris de poetul Rudnyánszky Gyula, iar ca autorul muzicii se afișează Rényi Károly. Când eolo, textul e tradus după niște prea cunoscute poezii românești (Știi tu? Unde esti? etc.) iar muzica e copiată după a lui Cavadia. Iată cum ni se fură produsele literare și muzicale.

Concert și teatru în Coșteiu. Reuniunea de cetire și cântări din Coșteiu a aranjat joi la 6/19 l. c. concert de coruri, după care s'a jucat: „Germanii în Africa“ gluma în 2 acte de S. Wenzel, tradusă de C. Stăbulea. În fine dans.

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Sinodul arhiepiscopului din Blaj ținut în săptămâna trecută, precum aflăm din „Unirea“, a decis ca în. Pr. S.S. mitropolitul, în bună înțelegere cu episcopii sublagani, eventual chiar și singur să facă pașii necesari la guvern și de va fi trebuință chiar și la Maj. Sa pentru înlăturarea stării de nesuferit a clerului, căsperându-i chiar și înainte de s'ar rezolvă chestiunea congruei, întregirea congruală a venitelor preoțești din bugetul statului. Totodată s'a luat hotărârea, ca la toamnă să se țină iarăș sinod în care să se raporteze despre succesul obținut în privința asta. În privința primejdiei ce amenință școalele poporale prin noul proiect al ministrului de culte, s'a decis o conlucrare comună a tuturor episcopilor, spre a preveni reul. Din partea sa mitropolitul a promis, că și de asta-dată, ca și în trecut, va usă de toate mijloacele legale pentru preintimpinarea pericoulului.

Renta bisericii St. Niculae destinată în folosul gimnaziului și a școalei reale gr. or. române din Brașov, precum scrie „Gazeta Transilvaniei“ a fost asemnată pe anul 1903 și s'a ridicat de comitetul parochial al bisericii. Renta pe anul curent 1904 nu este asemnată.

Cu Sârbii, nu cu Români. Cetim în „Telegraful Român“ că dr. Nicodim Milaș, episcopul eparchiei gr. orientale a Dalmației și Istriei, a predat sâmbătă un memorandum guvernului austriac, în care cere, ca eparchia Dalmației și Istriei, respective episcopiile gr. or. sârbești din Austria să fie scoase de sub jurisdicțiunea și legătura hierarhică cu mitropolia Bucovinei, și să fie adnexată la patriarhia sârbească din Carloviț. Între argumentele cu cari Milaș își sprijinește aceasta cerere este depărtarea mare dintre eparchia cestionată și mitropolia Bucovinei, din care cauză adese-ori trec luni de zile până să poată fi rezolvite la mitropolie cauzele eparchiei, cum și provocarea la stările din trecut, când patriarhul din Carloviț eră capul suprem al Sârbilor gr. or. din Ungaria și Austria.

C E E N O U ?

Hymen. Dl Victor Bocu, funcționar de stat în Beiuș și dsoara *Aurora Chioreanu*, fiica dlui Dionisiu Chioreanu, conducător al cărților funduare tot acolo, s'au logodit. — Dl dr. *Demetriu Galiciu*, candidat de avocat din Lugoj și dsoara *Gizela Albullesu* din Nevrincea s'au fidațat.

Escurziunea familiei regale române pe Dunăre, în săptămâna trecută, începând de la Orșova și până la Sulina, a fost o înlănțuire de triumfuri. La toate porturile, unde familia regală s'a oprit, i s'au făcut din partea populațiunii primiriile cele mai entusiaste. Atât suveranii, cât și principele și principesa, s'au dat jos în mai multe locuri și au convorbit cu frunțașii și cu poporul. Au fost și câteva scene intime. Într'un port poporul a încins o horă; principele și principesa s'au înșirat și dânșii în horă. Aiurea o fetiță mică a oferit micii principese Elisabeta un buchet, principesa a sărutat-o. Rentoarcerea la București a oferit lunei din capitală să-și arate înalta stimă. Primirea la gară a fost strălucită. Fiind sară, diferitele societăți de meseriași au eșit la gară cu lampioane și torțe, cu drapele și cu trei muzici. Suveranii și toată familia regală au fost salutați cu aclamații entusiaste. O trăsură a fost încărcată cu flori și coroane aduse de regina și principesa Maria din escurziune. Întrarea, pe stradele iluminate și decorată, a fost splendidă.

Dl V. E. Moldovan iarăș condamnat. Tinerul nostru scriitor dl Vasile E. Moldovan, care își face pedeapsa de 3 luni pentru un articol publicat în reposata „Tribuna“ din Sibiu, a fost săptămâna trecută de nou conda mnat la curtea cu jurați din Cluj pentru o serie de articoli publicați în „Poia Poporului“. Osânda nouă e : 4 luni închisoare de stat, amendă 1000 de coroane și spesele de proces. Condamnatul a înștiințat cerere de nulitate.

Tatăl și fiul. Dl *Vasile Paguba*, fost judecător la tribunalul regese din Arad, a deschis cancelăria advocațională în Pecica. — Dl *Virgil Paguba*, fiul dlui Vasile Paguba, a fost promovat doctor în drept.

Noi advocați români. Dl dr. *George Măcelar* s-a deschis cancelăria advocațională în Mercuria. — Dl dr. *Constantin Mișici* s-a deschis cancelăria în Lipova.

Avansări militare. Cu ziua de 1 maiu au fost avansați în armata ces. și reg. și următorii: Simeon Blasiu, loc. col., Toma Filipescu căpitan cl. I, Ioan Ghica și Aurel Păcurariu căpitan cl. II, George Păcurariu, Ioan Olteanu și Aurel Popovici locotenenți, Alex. Maniu și Semproniu Luca sublocotenenți. Mai departe: I. Craioveanu oficiant cl. III la registratura militară, Nestor Uscatu of. cl. II la cassieria militară și Aron Lupean of. de compt. cl. II. — La honvezime: I. Mărgineanu, loc. col., I. Suica și Al. Vinț, majori, Iul. Pascu căpitan cl. I, Carol Câmpeanu of. de compt. cl. III. Transferați: căpitanul de cl. I Anhidim Șoldea de la Seghedin la 23 din Sibiu, căp. Gavr. Blându de la Cluj la Lugoj. — La gendarmerie: sergenți majori de cerc: I. Rus, V. Câmpeanu, I. Mărgineanu, I. Buna, V. Funariu, F. Brăteanu și I. Munteanu.

† **Geza Mocsonyi de Foen**, fratele dlui Zeno Mocsonyi de Foen, a încetat din viață la Nizza în 25 aprilie st. v., în etate de 60 ani și se va înmormânta la 7/20 maiu în cripta familiară din Foen. Fic-i țarina ușoară!

Au murit: *Ioan Ciceronescu*, doctor în teologie și filosofie, archidiacon onorar, asesor consistorial de Oradea-mare, paroc gr. cat. în Borlești, comitatul Sătmar, la 11 maiu; — *Moise Târziu* învățător român gr. cat. în pensiune, în Cherteș, comitatul Arad, la 9 maiu, în etate de 74 ani; — *George Roșculeț*, locotenent c. și r. în pensiune, cassar la „Sentinela” din Satu-nou, la 11 maiu, în etate de 64 ani.

DIN LUME.

Moartea lui Enric Stanley. Din Londra vestește o telegramă, că marele explorator al Africei, Henrik Martin Stanley la 10 maiu a încetat din viață în etate de 63 ani. Cauza imediată a morții a fost aprindere de plămâni, boală contrasă în urma recelei. Ceea ce n'a fost în stare să facă nenumăratele greutăți și pericole, din cari totdeauna a eșuat, a făcut în câteva zile o receală, la care nici nu s'a cugetat. Moartea lui o deplânge tinera sa soție, pe care a luat-o când el eră de 46 ani.

Odaia de lucru a țarinei. De la izbucnirea războiului domnește o vie activitate, în palatul de iarnă, în marele castel al țarului, care, de altfel, este liniștit și tăcut. De două ori pe zi au loc acolo conșiliile de miniștri, sub presidența țarului, de obicei într'una din odăile cari dau pe Newa, pe când în saloanele spațioase ale palatului se adună zilnic de la 1—6, vre-o 200 femei din înalta aristocrație, cari lucrează pentru armată. Doamnele din aristocrație lucrează în patru saloane uriașe, unde sunt îngrămădite tot felul de pânzeturi și stofe. Țarina lucrează ea însăși împreună cu damele ei de onoare și cu câteva cunoscute mai intime într'o odaie mai mică, pe care o părăsește din când în când, pentru a inspecta pe acele cari lucrează în saloanele mari. Țarina e foarte severă. Observând că unele doamne veniau la palat mai mult pentru a sta de vorbă decât pentru a lucra și a coase, le-a rugat s'o scutească de prezența lor, de oare-ce ea are nevoie numai de muncitoare harnice. Alte doamne luară la început

acasă stofe, sub cuvânt că o să dea și la copiii lor să lucreze, dar nu le mai inapoiu. Țarina introduse de atunci un registru, unde se inseriu numele și adresa tuturor acelora cari iau stofe acasă, pentru a le putea cere inapoi.

Etimologia japoneză. Un filolog german, care acum s'a reîntors din Japonia, scrie un interesant articol despre formarea cuvintelor japoneze. Limba japoneză nu suferă cuvinte străine, nici măcar cele latine și grecești, acceptate de toate națiunile europene, ca terminii tehnicii, cari de multe ori în limba modernă nu se pot reda. Gramaticii și filologii japonezi formează pentru fiecare cuvânt străin un nou cuvânt propriu, ori îl circumscrie. În modul acesta limba japoneză, de când țara Micadului a pășit pe terenul progresului, s'a sporit considerabil cu cuvinte și expresiuni nouă. Filologul german dă apoi drept specimen al etimologiei japoneze câteva exemple. Așa de pildă fonograful, în limba japoneză se numește *escuonki*, care este format din trei cuvinte traduse verbal: cutie unde se păstrează glasul; torpila: *sui-rai*, pe românește: *tunetul mării*; aparatul pentru a da semne pe mare: *sukinsingo*, ceea ce înseamnă pe românește steag de lumină. Filologul german se exprimă cu multă laudă asupra formațiunii foarte nimerite și expresive a cuvintelor japoneze.

Pentru răniții ruși. La Paris s'a deschis o subscripție publică, pentru răniții ruși, și presa pariziană care s'a însărcinat cu aceasta, primește zilnic sume considerabile. Ca în totdeauna, întâi au subscris cercurile mari financiare și casele de bancă și de credit, iar exemplul lor a fost urmat de o mulțime de persoane, mai ales doamne, care au contribuit cu sume mari, la această operă caritabilă. Dna de Nebelon, ambasadoarea Rusiei la Paris, a înființat un atelier în otelul ambasadei, unde se reunesc de trei ori pe săptămână damele mari din societatea rusă și cele din elita franceză și lucrează pentru răniți. Ele imită exemplul împărătesei Rusiei, care stă ore înșiră aplecată pe o mașină de cusut, pentru a face vestiminte soldaților ruși, cari luptă în Extremul-Orient.

Un garden party în Japonia. Japonezii, iubitori de tot ce e frumos și prin urmare și de natură, dau serbători în onoarea diferitelor anotimpuri și diferitelor flori. Cele mai celebre, sunt acelea ale cireșilor în floare, primăvara, și ale crisantemelor toamna. La epoca când sunt înfloriți cireșii împăratul și imperișoara dau un garden party, în unul din parcurile imperiale. Se invită la această serbare, numai persoanele de la curte, membrii guvernului, personajele mai deseamă și membrii corpului diplomatic. Așteptarea din urmă au dreptul de a invita un număr limitat de străini, persoane tot distinse care s'ar găsi în tracăat, la Tokio. Uniforma sau redingota cu pălărie înaltă, sunt de rigoare pentru oameni și nici o femeie adevărat distinsă, n'ar vrea să apară la această serbare, fără o toaletă din cele mai elegante. Aceasta este punctul dificil pentru turiști, de oare-ce ori cât de distinși ar fi, nu se prea gândesc să-și ia cu ei pălării înalte și toalete elegante, pentru a face o călătorie în Asia. O americană încântătoare, foarte cunoscută la Paris și la Cannes, dna D. G. I., fiind invitată la un garden party imperial, cu ocazia trecerii sale prin Tokio, a trebuit să alerge pe la toți croitorii japonezi și chinezi din oraș, pentru a-și face

o toaletă cum se cade; pe când bărbatul și fratele seu căutau în tet orașul, doue pălării înalte. În fine, după multe căutări, reușiră a găsi ce doriau și veniră la garden party, ea delicioasă într-o toaletă elegantă, iar ei... de! Doamne! aveau și ei pălăriile cerute, dar de sigur că datau din timpul lui Robespierre și trebuie să fi văzut și revoluția. La garden party, invitații se reunesc în parc, aproape de intrare și așteaptă venirea suveranilor. După ce sosesc, împăratul îmbrăcat în uniformă de general, iar împărăteasa într-o rochie bogată de mătase, se plimbă prin toată grădina unde sunt postate mai multe muzici militare, urmați de toată curtea și de invitați.

Ajunși aproape de un cort mare, care servă de buffet, Majestatele lor se opresc la intrare și acolo primesc omagiile corpului diplomatic, ministrilor japonezi ș. a. După gustare, suveranii pleacă cu trăsura și atunci numai, invitații străini și japonezi, fac să curgă șampania în valuri. Iată cum se serbează în Japonia poeticele flori ale ciresilor.

Un om cu 47 de neveste. James Shippee, de 33 de ani, conductor la „Public Service Company“ din New-York, fu acuzat pentru bigamie de ultima sa nevastă, Hattie Parielow, cu care se cununase, înaintea unui preot al bisericii episcopale metodiste, schimbându-și numele. Nevasta prezintă Emma Richard, apăruse de asemenea la Curte pentru a mărturisi că s'a-măritat cu Shippee în 1896, că a avut cu dânsul un băiat și o fată, apoi bărbatul seu fugise de acasă și ea a trebuit să-l caute mult și bine până când l-a regăsit. Din rechizitoriul procurorului reese că Shippee nu avea numai 2 neveste, ci că s'au mai găsit și altele în diferite locuri. Una din ele se află în Pennsylvania, alta în New-York, alta la Westfeld, și așa mai departe. Se credea la început că erau numai 5; dar când acuzatul fu întrebat de judecător, răspunse că are 47. Iată un om căruia nu e frică de soacre.

Călindearul săptămânei.

Dum. SS. Părinți, v. 6: Ev. inv. 10; Ev. lit. Ioan c. 17, st. 1-13.

Ziua sept.	Calindarul vechiu	Calind nou
Duminecă	9 Pr. Isaia	22 (?) <i>Rusaliel</i>
Luni	10 † Ap. Simon	23 (?) <i>L. Rus.</i>
Marti	11 M. Moanie	24 Ioana
Mercuri	12 PP. German Ep.	25 Urban
Joi	13 M. Gheheria	26 Filip Ner.
Vineri	14 M. Isidor	27 Ioan
Sămbătă	15 Pachomiū	28 Vilhelm

Proprietar, redactor răspundător și editor:
IOSIF VULCAN. (STRADA ALDĂS NR. 14/296b).

PATRU PĂRECHI DE GHETE CU CINCI COROANE!

Prin cumpărarea unei enorme cantități de încălzăminte din o masă concursuală se pot oferi cu un preț de ris și anume: 1 păreche de ghete (papuci) bărbătești și 1 păreche pentru dame, din piele brună cu călcăie bine întărite. Apoi: 1 păreche de ghete bărbătești și femeiești de modă, toate 4 foarte elegante, faconul cel mai nou, tari, costă numai 5 coroane. Marimea după centim. Se trimite sau plăindu-se înainte sau cu rambursă. Schimbarea se admite și banii se înapoiază. Casa de export de încălzăminte:

Liban A. Krakau 61

BUMBERA IMRE

croitor civil și preoțesc

Oradea-mare, noul Bazar,
de cătră teatru.

Am onoare a face cunoscut onorab. public și Rds. preoțimi, că am în magazin stofele cele mai noue și de calitatea cea mai bună, din cari gătesc haine de croiul cel mai modern și mai elegant.

În deosebi atrag atențiunea Rds. preoțimii asupra stofelor pe cari le țin numai pentru Rds. preoțime. Gătesc reverenzi, cimade și tot felul de vestimente preoțești atât pentru preoții gr. cat. cât și pentru cei greco-orientali.

Cerând sprijinul Rds. preoțimii, accentuez că principiul meu este: lucrul bun și prețul moderat, de la care nici odată nu me voi abate.

Recomandându-mă on. public, rog să fiu onorat cu comande cât de multe.

Cu stimă înaltă

Bumbera Imre

(3-10)

croitor civil și preoțesc.

BIHOREANA

institut de credit și economii
societate pe acții

în ORADEA-MARE.

Capital social 600.000 coroane.

1. Primește bani spre fructificare pe lângă libele de depuneri, sau în cont curent și după banii depuși spre fructificare plătește interese de $4\frac{1}{2}\%$. Darea după interesele de depuneri o plătește institutul.

2. Acoardă împrumuturi ipotecare.

3. Acoardă împrumuturi simple țărănești pe obligațiuni cu caventi (credite personale țărănești.)

4. Escomptează cambii (polițe), efecte și pretensiuni sigure cătră casse publice cu scadențe fixe.

5. Acoardă împrumuturi pe lângă amanetare de efecte (lombard).

6. Acoardă credite cambiale și de cont curent cu acoperire ipotecară, sau de alta natură.

7. Îngrigesește afaceri economice și tot felul de afaceri de banca.

5-12

Directiunea.